

Чиркін Денис Олегович
*студент, спеціальність «Міжнародні відносини,
суспільні комунікації та регіональні студії»,
Національний університет біоресурсів і
природокористування України (м. Київ, Україна)*
Науковий керівник: Кропивко Олена Михайлівна,
*кандидат історичних наук, доцент,
Національний університет біоресурсів і
природокористування України (м. Київ, Україна)*

ТОРГОВЕЛЬНІ ВІЙНИ І ЇХ ВПЛИВ НА АГРАРНИЙ СЕКТОР США ТА ІНШИХ КРАЇН

Торговельні війни, які характеризуються введенням тарифів, квот та інших торговельних бар'єрів між країнами, стали помітним явищем у глобальній економіці XXI століття. У 2024–2025 роках ескалація таких конфліктів, зокрема

за ініціативи США під керівництвом адміністрації Дональда Трампа, суттєво вплинула на аграрний сектор Сполучених Штатів, та інших країн. Цей ефект проявляється через зміни в експортно-імпортних потоках, цінах на сільськогосподарську продукцію, а також у стратегіях адаптації фермерів і агробізнесу до нових економічних реалій.

Сполучені Штати є одним із найбільших виробників та експортерів сільськогосподарської продукції у світі. У 2024 році американський аграрний сектор забезпечував значну частину світового постачання пшениці, кукурудзи, сої та м'яса. Проте з поверненням політики протекціонізму, зокрема через введення тарифів на імпорт із Канади та Мексики, а також загрозу нових обмежень для Китаю, американські фермери зіткнулися з низкою викликів. На початку 2025 року фермери Середнього Заходу, ключового аграрного регіону США, висловлюють занепокоєння через можливі втрати ринків збуту. Канада, Мексика та Китай разом складають близько половини американського аграрного експорту, і будь-які торговельні бар'єри з їхнього боку у відповідь на тарифи США можуть призвести до значних фінансових втрат [3].

Зокрема, у лютому 2025 року американські споживачі вже відчули зростання цін на продукти харчування, зокрема на м'ясо, овочі та яйця, через порушення ланцюгів постачання з Канади та Мексики. Ціни на яловичину досягли рекордних показників, а дефіцит яєць змусив США звертатися до Данії з проханням збільшити експорт. Водночас тарифи Трампа, які він позиціонує як захист національних інтересів, викликали побоювання серед фермерів, що повторення торговельної війни з Китаєм 2018 року може коштувати аграрному сектору ще \$27 мільярдів, як це було раніше. Хоча уряд обіцяє компенсації, фермери скептично ставляться до їхньої достатності, згадуючи обмеженість субсидій у минулому [2].

Технологічний сектор США також відчуває тиск, що опосередковано впливає на аграрну галузь. Зростання вартості імпортних компонентів для сільськогосподарської техніки через тарифи ускладнює модернізацію ферм. Водночас внутрішній попит, який є основою економіки США, слабшає: у березні 2025 року очікування бізнесу на кращі умови впали до найнижчого рівня за 40 років. Це зменшує купівельну спроможність американців, що може знизити внутрішнє споживання сільськогосподарської продукції та додатково ускладнити становище фермерів.

Торговельні війни США не обмежуються внутрішніми наслідками — вони мають глобальний резонанс. Канада, як один із ключових торговельних партнерів США, уже у 2025 році зазнає тиску через можливі контртарифи. Прем'єр-міністр Джастін Трюдо наголосив, що американська політика Трампа загрожує не лише Канаді, а й самим США через зростання цін на продукти та паливо. Канадські фермери, які експортують значну частину своєї продукції до США, змушені шукати альтернативні ринки, що може призвести до переорієнтації на Європу чи Азію. Однак це потребує часу та інвестицій у логістику, що в короткостроковій перспективі знижує їхню конкурентоспроможність [1].

Мексика, ще один важливий партнер у рамках угоди USMCA, також страждає від американських тарифів. Експорт овочів, фруктів та м'яса до США скорочується, змушуючи мексиканських фермерів переглядати стратегії. Водночас Мексика може скористатися ситуацією, посиливши торгівлю з країнами Латинської Америки чи Китаєм, що частково компенсує втрати. Проте малі фермерські господарства, які не мають ресурсів для швидкої адаптації, опиняються під загрозою банкрутства.

Китай, який уже має досвід протистояння з США у торговельних війнах, у 2024–2025 роках продовжує зменшувати залежність від американського імпорту сої та інших культур. Пекін активно інвестує у власне сільське господарство та розширює закупівлі в Бразилії й Аргентині. Це послаблює позиції американських фермерів на китайському ринку, який колись був одним із найбільших для США. Водночас Китай може посилити тиск на американський аграрний сектор, ввівши власні тарифи у відповідь, як це було у 2018 році.

Україна, попри війну з Росією, демонструє інший приклад адаптації. У 2024 році її аграрний сектор залишався стійким, чому сприяв значний урожай зернових і олійних культур. У 2025 році українські агрохолдинги навіть нарощують капіталізацію (зростання акцій на 80–120% за рік), що свідчить про успішну переорієнтацію експорту на ринки ЄС та Азії. Торговельні війни США створюють для України нові можливості: зменшення американського експорту до Китаю відкриває нішу для українських зернових, хоча логістичні виклики через війну залишаються значними.

Торговельні війни 2018 і 2025 років, ініційовані США, мають глибокий і багатогранний вплив на аграрний сектор як у самих Штатах, так і в інших країнах. Для американських фермерів це означає втрату ринків, зростання витрат і невизначеність, тоді як для Канади, Мексики, Китаю та України відкриваються як ризики, так і можливості. У довгостроковій перспективі успіх залежатиме від здатності адаптуватися до нових реалій, балансуючи між протекціонізмом і глобальною співпрацею. Торговельні війни нагадують, що аграрний сектор — це не лише економіка, а й основа продовольчої стабільності, яка вимагає зваженого підходу в умовах міжнародних конфліктів. Водночас вони демонструють наміри США зберегти за собою світове лідерство у глобальному перерозподілі сфер впливу.

Література:

1. Reuters. Trump threatens further tariffs as EU, Canada retaliate for those already in place. March 13, 2025, URL: <https://www.reuters.com/markets/commodities/trumps-steel-aluminum-tariffs-take-effect-us-canada-trade-war-intensifies-2025-03-12/>
2. The Wall Street Journal. Trump's Tariffs Are No 'Fun' for Farmers Like Me. March 20, 2025, URL: <https://www.wsj.com/opinion/trumps-tariffs-are-no-fun-on-my-farm-rising-costs-and-barriers-to-american-exports-38428d56>
3. The Economist. Donald Trump's economic delusions are already hurting America. March 6, 2025, URL: <https://www.economist.com/leaders/2025/03/06/donald-trumps-economic-delusions-are-already-hurting-america>
4. Торговельні війни сучасності та їх вплив на економічне зростання і розвиток у світі та Україні. URL: https://razumkov.org.ua/uploads/article/2019_trade_wars.pdf

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
УКРАЇНИ**

**Гуманітарно-педагогічний факультет
Кафедра міжнародних відносин і суспільних наук**

**ІНСТИТУТ ПОЛІТИЧНИХ І ЕТНОНАЦІОНАЛЬНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ім. І.Ф. КУРАСА НАН УКРАЇНИ**

ІНСТИТУТ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ НАН УКРАЇНИ

ЧОРНОМОРСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ПЕТРА МОГИЛИ

**ЧЕРКАСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОГДАНА
ХМЕЛЬНИЦЬКОГО**

ЯГЕЛЛОНСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ (Республіка Польща)

ФОНД ГЕРДИ ХЕНКЕЛЬ (Німеччина)

УНІВЕРСИТЕТ МАЙНЦА ІМЕНІ ЙОГАННА ГУТЕНБЕРГА (Німеччина)

КАГУЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ П. ХАШДЕУ (Молдова)

МУЗЕЙ КАРОЛЯ І В БРАЇЛІ (Румунія)

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

**«УКРАЇНСЬКА ДИПЛОМАТІЯ:
СТАНОВЛЕННЯ, РОЗВИТОК ТА ПЕРСПЕКТИВИ»**

10 квітня 2025 р.

м. Київ

Українська дипломатія: становлення, розвиток та перспективи / за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції. Київ, 10 квітня 2025 р. Київ, 2024. 357 с.

Збірник наукових праць укладено за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції «Українська дипломатія: становлення, розвиток та перспективи», яка була організована кафедрою міжнародних відносин і суспільних наук гуманітарно-педагогічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України 10 квітня 2025 р. Наповнення рубрик синхронізовано з основними напрямками роботи конференції і охоплює широке коло питань щодо витоків, традицій, розвитку та перспектив української дипломатії; аналізу стану дипломатії в умовах сучасних глобальних викликів та стратегічних пріоритетів світової, європейської та вітчизняної дипломатії в умовах російсько-української війни.

Видання розраховане на науковців, викладачів, аспірантів, студентів, а також усіх хто цікавиться питаннями сучасних міжнародних відносин та розвитку української дипломатії.

Рекомендовано вченою радою гуманітарно-педагогічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України (протокол № 10 від 16.05.2025 р.).

Редакційна колегія:

Ткачук В.А., д-р екон. наук, проф. (голова);
Ніколаєнко С.М., д-р пед. наук, проф. (співголова);
Тонха О.Л., д-р сільгосп. наук, проф. (голова);
Любовець О.М., д-р істор. наук, проф.
Харченко С.В., д-р філол. наук, проф.
Хвіст В.О., канд. іст. наук, доцент

Відповідальна за випуск докт. іст. наук, проф. Любовець О.М.

Тези подано в авторській редакції.

Автори тез відповідають за достовірність викладеного матеріалу, за правильне цитування джерел, посилання на них та інших відомостей.

Передруковувати опубліковані в збірнику наукових праць матеріали дозволяється тільки за згодою авторів.